

Małgorzata Kaniewska

Sprawozdanie z konferencji pt. "Przygotowanie społeczeństwa do zagrożeń powodowanych zmianami klimatu"

Studia Ecologiae et Bioethicae 8/1, 283-285

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z konferencji pt. *Przygotowanie społeczeństwa do zagrożeń powodowanych zmianami klimatu*

W dniu 30 września 2009 roku w Centrum ZIELNA odbyła się konferencja „Przygotowanie społeczeństwa do zagrożeń powodowanych zmianami klimatu”, zorganizowana przez Koalicję Klimatyczną, a sfinansowana ze środków OAK Foundation w ramach realizacji projektu „S.O.S Klimat!”. Celem konferencji było zwrócenie uwagi na problem przystosowania się do zmian klimatycznych.

Dr hab. Zbigniew M. Karaczun (Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, Koalicja Klimatyczna) w wystąpieniu „Czy i jak adaptować się do zmian klimatu w Polsce?” przetoczył za Międzyrządowym Zespołem ds. Zmian Klimatu (IPCC) definicję adaptacji jako: *„dostosowanie systemów naturalnych lub stworzonych przez człowieka do obecnych lub spodziewanych czynników klimatycznych, lub efektów zmian klimatu, w taki sposób, aby minimalizować negatywne skutki i wykorzystywać te zmiany, które będą pozytywne”*. Zostały przedstawione problemy związane z adaptacją: czy klimat się zmienia?, adaptacja czy redukcja?, w których sektorach działać i w jaki sposób?, koszty i korzyści publiczne i prywatne. Prelegent zwrócił uwagę na bardzo niski poziom wiedzy dotyczący potencjalnych skutków zmian, brak zrozumienia i przygotowania administracji publicznej. Dr hab. Zbigniew M. Karaczun podsumowując, zaznaczył, że adaptacja jest ważna, ale nie może zastąpić redukcji emisji gazów cieplarnianych. Skuteczna adaptacja wymaga wspólnego działania różnych grup społecznych.

W referacie „Globalne zmiany klimatyczne a zdrowie” dr Paweł Trzciński (Kierownik Zakładu Komunikacji Społecznej i Marketingu, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego) zwrócił uwagę na następstwa zmian klimatu dla zdrowia. Zostały przedstawione skutki zdrowotne ekstremalnych zjawisk pogodowych. Poruszono kwestie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, patogenów w żywności, chorób oddechowych, chorób układu krążenia i alergii. Prelegent zaznaczył, że nowa dziedzina, jaką jest ekoepidemiologia, mogłaby powiązać zmiany klimatyczne ze zdrowiem.

Wystąpienie Jerzego Baryłki (Główny Urząd Nadzoru Budowlanego) „Katastrofy budowlane w Polsce wynikające z uwarunkowań klimatycznych” bazowało na Ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. nr 2007 poz 1016). Poruszone zostały kwestie bezpieczeństwa konstrukcji związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi (śnieg, wiatr, temperatura).

Sposoby radzenia sobie z następstwami m.in. katastrof budowlanych, powodzi zostały ukazane w referacie st. bryg. mgr Pawła Frątczaka (Rzecznik Komendanta Głównego Straży Pożarnej) „Przygotowanie Państwowej Straży Pożarnej do reagowania na zagrożenia związane z gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, suszami i powodziami”.

Renata Cybulska – Witkiewicz (Ministerstwo Środowiska, Departament Zmian Klimatu i Ochrony Atmosfery) w prezentacji „Biała Księga i plany pracy resortu środowiska nad krajową strategią adaptacji” przedstawiła cele Białej Księgi, opcje ramowych działań Unii Europejskiej (4 filary Białej Księgi, partnerstwo państw członkowskich w pracy nad adaptacją, wnioski z Białej Księgi i dalsze działania) oraz plany resortu środowiska na lata 2009-2012 i po roku 2013. Główne wnioski wynikające z Białej Księgi to wspieranie międzynarodowych oraz krajowych wysiłków na rzecz adaptacji, zapewnienie dostępności odpowiednich środków finansowych na adaptację, dokonywanie przeglądu postępów w realizacji pierwszej fazy działań, by móc opracować kompleksową strategię adaptacyjną po roku 2013.

Drugą część konferencji zainaugurowało wystąpienie prof. dr hab. Tomasza Żylicza (Warszawski Ośrodek Ekonomii Ekologicznej) „Współkorzyści z ochrony klimatu”. Prelegent zwrócił uwagę na trudność w dostępie do informacji o globalnych emisjach gazów cieplarnianych. Możemy znaleźć jedynie wyczerpujące dane dotyczące emisji przez kraje z Aneksu I Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu. Prof. dr hab. Tomasz Żylicz zaznaczył, że *„realizm nakazuje, by kraje bogatsze – zwłaszcza Aneks I – ponosiły koszty redukcji nie tylko u siebie, ale i w biedniejszych regionach świata. Niezależnie od sprawiedliwości takiego rozwiązania, będzie ono oczywiście tańsze niż obecne nieskuteczne próby ratowania klimatu przez dalsze ograniczanie emisji tam, gdzie jest ona i tak malejąca lub ustabilizowana”*.

Zbigniew Jękaś (Dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Majątkowych dla Przemysłu TU Allianz Polska S.A.) w referacie „Sektor ubezpieczeń wobec rosnących strat powodowanych przez gwałtowne zjawiska pogodowe i innych skutków zmian klimatu” zauważył, że na przestrzeni lat 1970 – 2005 nastąpił wyraźny wzrost liczby katastrof naturalnych na świecie. Średnia roczna kwota odszkodowań latach 1970 – 1979 wyniosła 2,5 mld USD, w latach 2000 – 2008 już 30,5 mld USD, prognozy wskazują, że w latach 2010 – 2019 będzie to 41,0 mld USD. W 2005 roku odnotowano najwyższy poziom strat ekonomicznych i ubezpieczeniowych związanych z katastrofami naturalnymi na świecie. Łączne straty ekonomiczne wyniosły 219 mld USD, wypłacone odszkodowania to 99 mld USD. Największe szkody wynikające z pojedynczego zjawiska pogodowego nastąpiły na skutek huraganu Katrina (straty ekonomiczne – 170 mld USD, wypłacone odszkodowania – 66,3 mld USD). Prelegent przedstawił również działania zaradcze, do których zaliczył: opracowanie nowych modeli budownictwa odporniejszego

na ekstremalne zjawiska pogodowe, sterowanie osadnictwem ludności, zarządzanie ryzykiem katastrof naturalnych i podejmowanie inicjatyw prewencyjnych na poziomie rządowym, ewentualne wprowadzenie obowiązkowych ubezpieczeń katastroficznych.

W prezentacji Marcina Wróblewskiego (Biuro Infrastruktury Urzędu m. st. Warszawy) „Zagrożenia związane ze zmianami klimatu w miastach – przykłady, rozwiązania, problemy” zostały wyszczególnione skutki zmian klimatu na świecie, cele adaptacji. Prelegent przedstawił inwestycje podejmowane przez urzędników m. st. Warszawy w celu ograniczenia emisji CO₂ takie jak: realizacja II linii metra, rozbudowa istniejącej sieci tramwajowej i autobusowej, plan wprowadzenia do 2020 roku w systemie transportowym pojazdów korzystających z paliw alternatywnych, modernizacja oświetlenia ulic, termomodernizacja. Warty uwagi jest fakt powołania w 2008 roku Zespołu ds. ochrony klimatu, do którego zadań należy podejmowanie działań na rzecz ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery, zmniejszenie zużycia energii, koordynacja inicjatyw informacyjnych, upowszechniających wiedzę i działania niezbędne do zwalczania globalnego ocieplenia klimatu. Marcin Wróblewski unaoczniał również zagrożenia dla miasta wynikające ze zmieniającego się klimatu: klęski żywiołowe, fale upałów, przeciążenia sieci energetycznych, trudności w gospodarce wodami opadowymi. Został także przedstawiony plan reagowania kryzysowego m. st. Warszawy.

Ostatnim prelegentem był Stanisław Mrugała (Kierownik Miejskiego Centrum Reagowania i Ochrony Ludności w Raciborzu), który w referacie „Przygotowanie miast do przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu na przykładzie Raciborza” ukazał zmiany, które zaszły w ww. mieście po powodzi z lipca 1997 roku. W czasie powodzi stulecia zalanych zostało 4,5 tys. ha ziemi, 800 mieszkań w domach wielorodzinnych i 650 domów jednorodzinnych. Dotknęła ona 1450 rodzin. Niezwłocznie po powodzi Racibórz przystąpił do odbudowy i modernizacji wałów oraz urządzeń wodnych. Zostały one podwyższone i wybudowane według najnowszej technologii. Miasto po powodzi z 1997 roku otrzymało pomoc finansową z Banku Światowego, która pozwoliła na rozbudowę i modernizację systemu ostrzegania i alarmowania ludzi. Istotnym elementem ochrony przeciwpowodziowej jest Powiatowy System Łączności Radiowej, uruchomiony w 2001 roku. Racibórz postawił także na edukację społeczeństwa. Zostały opracowane broszury, młodzież gimnazjalna została objęta programem upowszechniania profilaktyki przeciwpowodziowej.

Podczas Konferencji oprócz przedstawianych sposobów adaptacji próbowano odpowiedzieć na pytanie czy istnieje szansa na ochronę światowego klimatu. Wydaje się, że warunkiem jest ograniczenie emisji globalnych gazów szklarniowych oraz raportowanie emisji ze wszystkich krajów świata.